

NOTAT

Til: Styringsgruppa
Frå: Vestland fylkeskommune
Kopi: [Fyll inn]

Vedlegg nr. 3

Saksbehandlar/telefon:
Torill Klinker / [Fyll inn]
Vår dato: 16.06.2026

Sak 44/26 Årleg sak om innfartsparkering

Bakgrunn

Styringsgruppa vedtok gjennom sak 44/25 «Tilleggsnotat til Strategisk styringsdokument for innfartsparkering, 2022-2029» eit tilleggsnotat til eksisterande strategi for innfartsparkering. Tilleggsnotatet gir nye føringar for forvaltning av tilbodet, og legg mellom anna opp til ei årleg sak som skal definere omfang av Miljøløftet-innfartsparkeringar og vurdere status for tilbodet. Tilleggsnotatet etablerer vidare ei kategoriseringsordning for innfartsparkeringane med tilhøyrande ambisjonsnivå for tilbodsstandard, med det føremål å gi oversikt over innfartsparkeringar og betre grunnlag for felles strategiske avgjersle i Miljøløftet.

Denne saka utgjer fyrste rapportering på tilleggsnotat til strategi. Føremålet med saka er å gi ei statusrapport på den felles forvaltninga av innfartsparkeringsområdet, definere omfang av Miljøløftet-innfartsparkeringar og gi retning for vidare arbeid.

Vedlagt saka er:

- Oversikt over Miljøløftet-innfartsparkeringar og status for desse
- Bakgrunn for forslag til kategorisering
- Bakgrunn for forslag om parkeringskontroll

Forslag til konklusjon

Styringsgruppa sluttar seg til statusrapport for innfartsparkering i Miljøløftet og tilrådde prioriteringar. Styringsgruppa definerer med dette omfanget av Miljøløftet-innfartsparkeringar til å omfatte parkeringane i vedlegg, gjeldande fram til neste årlege sak.

Innhald

1. Om innfartsparkering	3
2. Innfartsparkeringar i Miljøløftet.....	3
3. Status per område	4
3.1. Område nordaust	4
3.2. Område sør	5
3.3. Område vest.....	6
4. Oppfølging av tilleggsnotat	8
4.1. Tilbudsstandard	8
4.2. Parkeringskontroll.....	10
5. Tilrådte prioriteringar for vidare arbeid.....	11

1. Om innfartsparkering

Innfartsparkering er eit av dei fire satsingsområda definert i gjeldande byvekstavtale for bergensområdet. Det overordna målet med innfartsparkering er å redusere sentrumsretta arbeidsreiser med bil i rushtida, og den primære brukargruppa ein ønskjer å nå er difor arbeidsreisande med det sentrale Bergen som målpunkt.

Miljøløftet har vedteke to felles strategisk førande dokument for innfartsparkering:

- Strategisk styringsdokument for innfartsparkering, 2022-2029
- Tilleggsnotat til «Strategisk styringsdokument for innfartsparkering, 2022-2029»

Ei viktig føring i fyrstnemnte dokument er å stadfeste at avtalepartane i Miljøløftet har eit felles ansvar for satsingsområdet. Ei viktig føring i det andre dokumentet er å etablere felles føringar for forvaltning av tilbodet slik at brukarane i større grad kan oppleve eit heilskapleg tilbod uavhengig av kva avtalepart som har ansvar for den einskilde parkering.

2. Innfartsparkeringar i Miljøløftet

I det arbeidet med innfartsparkering følgjer inndeling i ulike område same inndeling som Miljøløftet elles. Unntaket er Bergen sentrum ettersom det ikkje er innfartsparkeringar der.

Område	Antal parkeringar	Antal ordinære plassar	Samla belegg	Belegg per anlegg		Storleik per anlegg	
				Snitt	Median	Snitt	Median
Nord aust	11	1155	82 %	76 %	83 %	105	51
Sør	8	881	72 %	73 %	95 %	115	130
Vest	14	1434	57 %	50 %	46 %	102	56
Total	37	3470	69 %	65 %	75 %	102	60

Tabell 1: Oversikt over innfartsparkeringar

Samla belegg er alle parkerande delt på antalet plassar

På eit overordna nivå er det ei auke på om lag 232 plassar samanlikna med førre større sak om innfartsparkering i desember 2024. Dette skuldast i hovudsak utviding av Ågotnes og Åsane, samt etablering av ny innfartsparkering ved Fjell festning.

Parkeringane har som hovudregel blitt større. Belegget er i hovudsak stabilt, med unntak av område vest, der ein har registrert reduksjon frå førre sak. Dette har samanheng med innføring av brukarbetaling ved Kleppestø og stor auke i kapasitet.

Hovudtendensar

Felles for alle områda er at det er stor variasjon i belegg internt i kvart område, der større og meir sentrale anlegg har høgare belegg. Kapasiteten har auka mest i meir perifere strøk.

Vidare er det ein tendens til at anlegg som legg opp til bytte frå vegtransport til båt eller bane er meir attraktive å parkere ved. Denne effekten er særleg tydeleg der overgang til båt eller bane gir kortare reisetid.

Når det gjeld forvaltninga av innfartsparkering er det ein positiv utvikling i retning ein faktisk felles portefølje frå samling av enkeltanlegg på tvers av partane.

Utfordringar

- Det er mykje unytta kapasitet lengre ute i systemet, og samstundes stort press sentralt.
- Sykkelparkering har lågt og ustabilt belegg
- Det er mange parkeringar med manglande kopling til kollektivtransporten. Dette gjeld både marknadsføringa av parkeringa, manglande krav om kollektivbillett, og prioritering av kollektivreisande.
- Det manglar i dag ein enkel og effektiv metode for å sikre at dei som nyttar parkeringane faktisk reiser med kollektiv. Sjølv på parkeringsplassar som er sett av til parkerande med periodebillett har ein ikkje verktøy for å kontrollere at dei faktisk reiser vidare med kollektivtransport
- Eit fåtal parkeringar manglar tilstrekkeleg oppmerking og belysning. Omfanget er lite, men behovet er kritisk av omsyn til trafikktryggleik og brukarvennlegheit
- Det manglar framleis gode system og oversiktar på tvers av partane.

3. Status per område

3.1. Område nordaust

Område nordaust dekkjer Alver kommune og bydelane Åsane og Arna.

Innfartsparkeringane for buss og båt er i hovudsak konsentrert langs aksa Frekhaug-Flatøy-Knarvik, og i Åsane. Den største innfartsparkeringa i området, og nest største i byvekstområdet generelt, er innfartsparkeringa ved Arna stasjon. Denne parkeringa blir administrert av Bane NOR og Bergen kommune.

Anlegga Knarvik kai, Frekhaug kai og Frekhaug v/Badevika er alle i hovudsak tilknytt båt.

Endringar og utvikling

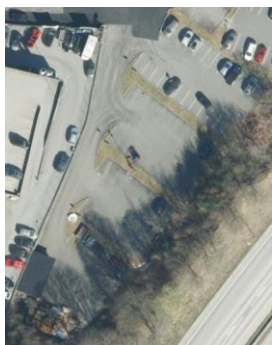
Knarvik kai

Knarvik kai har i 2025 vore gjennom ei større oppgradering. Det vart gjennomført ei ombygging av parkeringsområdet for å optimalisere parkeringsløyisinga og få betre nytte av arealet. Ombygginga har gitt 10 % fleire parkeringsplassar, og betre parkeringshøve for tungtransport langs fjellet.

I 2025 vart det vidare innført automatisk skiltgjenkjenning (ANPR) ved parkeringsområdet. Dette inneber at parkerande som har registrert bilnummer mot periodebillett kan køyre inn og parkere. Parkerande som ikkje har gjort dette må betale for parkering anten i app eller ved automat.

Åsane terminal

Vestland fylkeskommune har, etter avtale med tomteeigar Bergen kommune i 2025, etablert om lag 80 fleire innfartsparkeringsplassar ved Åsane terminal.

Det utvida parkeringsarealet består av fire parkeringsfelt, der tre tidlegare har vore nytta til kundeparkering hos nærliggande butikkar, medan det siste feltet har hatt gjensett avfall.

Parkeringsområdet kan halde fram med å bli nytta som kundeparkering i helgane og etter klokka 18, men er no tilgjengeleg for pendlarar i rushtida.

Utviding av kapasitet ved Åsane terminal er ikkje i tråd med lokaliseringsprinsippa i strategien, og ein risikerer å utfordre matebusstilbodet ytterlegare. Ettersom tiltaket har låg kostnad og ingen arealkonsekvensar anna enn betre utnytting av eksisterande parkeringsareal i ein mellombels periode fram mot bygging av Bybanen til Åsane er vurderinga likevel at fordelane i dette tilfellet veg opp for ulempene.

Parkeringshus ved Åsane terminal ligg inne i handlingsprogrammet til Miljøløftet.

Namn	Kommune	Bil	Belegg	Kategori	Parkeringskontroll	Brukarbetaling
Frekhaug kai v/ Badevika	Alver	46	63 %	C	Nei	Ingen
Frekhaug terminal	Alver	46	83 %	B	Nei	Ingen
Frekhaug kai	Alver	31	97 %	B	Nei, men tilrådd	Ingen
Austmarka terminal	Alver	32	63 %	C	Nei	Ingen
Knarvik v/Kvassnesvegen 15	Alver	93	92 %	A	Nei, men tilrådd	Ingen
Flatøy v/ betong	Alver	52	16 %	C	Nei	Ingen
Flatøy terminal	Alver	80	97 %	A	Nei, men tilrådd	Ingen
Knarvik kai	Alver	130	87 %	A	Ja	Ingen for periodebillett; brukarbetaling for øvrige
Arna stasjon	Bergen	331	75 %	A	Ja	Ingen
Åsane terminal	Bergen	270	100 %	A	Ja	Ingen for periodebillett
Vågsbotn	Bergen	51	43 %	C	Ja	Ingen

Tabell 2: Oversikt over innfartsparkeringar i område nordaust

3.2. Område sør

Område sør dekkjer Bjørnafjorden kommune og bydelane Fana og Ytrebygda. Innfartsparkeringane i dette området er konsentrert langs bybanespolet mellom stoppa Birkelandsskiftet og Nesttun terminal, og langs pendleraksa mellom Osøyro og Bergen.

Endringar/utvikling

Skjold innfartsparkering

Innfartsparkering tilknytt Skjold bybanestopp fungerer per i dag som riggområde for arbeid med sykkelstamveg. Ved ferdigstilling av sykkelstamveg i 2026 skal innfartsparkeringa etter planen verte tilbakeført i tråd med reguleringsplanen for området.

Osøyro

Parkeringsanlegga ved Myrvollen og Endelausmarka er innlemma i Miljøløftet-ordninga.

I Osøyro sentrum er det vidare påbegynt arbeid med reguleringsplan for eit større parkeringshus, som òg skal kunne fungere som innfartsparkering. Reguleringsplanen skal til fyrstegangshandsaming i Bjørnafjorden kommune i juni.

Namn	Kommune	Bil	Belegg	Kategori	Parkeringskontroll	Brukarbetaling
Nesttun terminal	Bergen	170	101 %	A	Ja	Ingen for periodebillett
Birkelandsskiftet	Bergen	246	20 %	A	Ja	Ingen for periodebillett; brukarbetaling for øvrige
Skjold kirke	Bergen	26	14 %	C	Ja	Ingen for periodebillett
Steinsviksvegen	Bergen	146	100 %	A	Ja	Ingen for periodebillett
Skjoldskiftet	Bergen	60	100 %	B	Ja	Ingen for periodebillett
Myrvollen	Bjørnafjorden	30	83 %	B	Nei, men tilrådd	Ingen
Endelausmarka	Bjørnafjorden	130	95 %	A	Nei, men tilrådd	Ingen

Tabell 3: Oversikt over innfartsparkeringar i område sør

3.3. Område vest

Område vest dekkjer kommunane Askøy og Øygarden, i tillegg til ytre del av Laksevåg bydel. Innfartsparkeringane i området har brei geografisk dekning, og dei større ligg tett mot dei naturlege reisevegane mot Bergen sentrum.

Dei tre store innfartsparkeringane i området er ved Kleppestø terminal, Straume terminal og ved Storavatnet terminal, der sistnemnte består av to ulike anlegg. Innfartsparkeringane i området elles ligg tett ved linjer som kan føre den reisande til anten Kleppestø eller Straume, eller direkte til Bergen sentrum.

Det er særleg høgt belegg ved Straume terminal, medan det er lågt belegg i nordlege og sørlege Øygarden. Samla er det ein vesentleg reduksjon i belegg frå 2024. Reduksjonen skuldast i hovudsak etablering av nye plassar, heller enn reduksjon i antal parkerande. Det er likevel verdt å merke seg for å sikre at ein får maksimert nytta av gjennomførte investeringar. Det pågåande arbeidet med Sotrasambandet understrekar viktigheita av å redusere biltrafikk over bruene.

Endringar og utvikling

Sandeide terminal

Det er dialog mellom Vestland fylkeskommune og Statens Vegvesen når det gjeld å konvertere eit område der det per i dag står ei brakkerigg til eit fungerande parkeringsareal. Det er estimert å gje om lag 50 parkeringsplassar i tilknytning til Sandeide terminal. Tiltaket vil ikkje krevje meir areal eller særlege kostnader knytt til sjølve omgjeringa.

Kleppestø

Askøy kommune innførte parkeringsavgift ved Kleppestø terminal og Holmedalen i mars 2025. Kommunen rapporterer at antalet parkerande bilar har gått ned, og at dei som i størst grad har trong for parkering no kan finne dette. Det er registrert marginalt færre køyrande gjennom Olsviktunnelen i mars og april 2026 samanlikna med mars og april 2025.

Tal frå Askøy kommune syner at underkant av 400 unike parkerande i månaden i 2026 ved Kleppestø og Holmedalen har vore kollektivreisande med periodebillett. Erfaringar og tidlegare kartleggingar tyder på at brukarar av innfartsparkering i stor grad er faste brukarar med stabile reisevanar, og ein kan ta utgangspunkt i at dei registrerte parkerande står parkert der fleire gonger i veka. Den store majoriteten av desse er parkerte ved Kleppestø, med berre eit par bilar ved Holmedalen.

Utviklinga på Kleppestø kan gi læring for korleis brukarbetaling påverkar åtferd.

Eit prosjekt for å erstatte dagens parkering ved Kleppestø terminal med parkeringsanlegg i Løfjellet ligg inne i handlingsprogrammet til Miljøløftet. Prosjektet må detaljregulerast, planlagt ferdigstilling er 2029.

Ågotnes

Mars 2025 vart utvidinga av innfartsparkeringa ved Ågotnes terminal ferdigstilt. Ved ferdigstillingstidspunktet hadde parkeringa 166 parkeringsplassar. Dette utgjorde ei auke på om lag 100 plassar. Parkeringa er no utvida ytterlegare, og har per dags dato 198 ordinære parkeringsplassar.

Namn	Kommune	Bil	Belegg	Kate- gori	Parkerings- kontroll	Brukarbetaling
Holmedal parkering	Askøy	98	*	B	Ja	Ja
Kleppestø kai	Askøy	480	*	A	Ja	Ja
Ravnanger terminal	Askøy	23	87 %	B	Nei	Ingen
Strusshamn skiftet	Askøy	38	53 %	C	Nei	Ingen
Storavatnet terminal	Bergen	46	100 %	A	Ja	Ingen for periodebillett; brukarbetaling for øvrige
Storavatnet/ Godviksvingane	Bergen	101	83 %	A	Ja	Ingen for periodebillett; brukarbetaling for øvrige
Blomvåg terminal	Øygarden	18	6 %	C	Nei	Ingen
Fjell festning	Øygarden	85	0,0 %	C	Nei	Ingen
Fjell skule	Øygarden	44	41 %	C	Nei	Ingen
Skogsskiftet	Øygarden	52	44 %	C	Ja	Ingen for periodebillett

Stranda skule	Øygarden	60	0 %	C	Nei	Ingen
Straume terminal	Øygarden	140	96 %	A	Ja	Ingen for periodebillett
Tjeldstø terminal	Øygarden	19	47 %	C	Nei	Ingen
Ågotnes terminal	Øygarden	198	20 %	B	Nei	Ingen

Tabell 4: Oversikt over parkeringar i Miljøløftet Vest

* Skildra i avsnitt om Kleppstø

4. Oppfølging av tilleggsnotat

4.1. Tilbudsstandard

Tilbud	Vurdering	Kommentar
Registrert i parkeringsregisteret til Statens vegvesen		
Oppmerka parkeringsareal		Kritisk; bør prioriterast
Tilstrekkeleg belysning		Kritisk; bør prioriterast
Skildra på Skyss sine nettsider og integrert i kart i reise-app		
Tilgjengeleg informasjon om tilknytt kollektivtilbud		
Sykkelparkering		
Leskur på tilknytt haldeplass		
Ladeplassar		Bør prioriterast
Skilta med Skyss-skilt		
Dedikerte plassar til samkøyring		
Skilt på hovudveg		
Venterom		

Tabell 5 Oversikt over tilbudsstandard. Raud: ikkje i tråd med ambisjonar og bør prioriterast vidare. Gul: ikkje i tråd med ambisjonar. Grøn: i tråd med ambisjonar.

Overordna er det avstand mellom ambisjonsnivået for tilbudsstandard skildra i tilleggsnotatet og dagens standard. Det er likevel viktig å påpeike at ambisjonsnivået er rettleiande, og må sjåast i samanheng med administrativ og økonomisk kapasitet og effekt på nullvekstmål. Det vil ikkje vere føremålstenleg å prioritere å oppnå alle ambisjonar på kort sikt. Partane vil ha høve til å nytte dette som ei rettesnor for utvikling av tilbodet.

Kategori C

Registrert i parkeringsregisteret til Statens vegvesen

Parkeringsregisteret er eit landsdekkjande register over parkeringsareal med vilkårsparkering. Registrering i parkeringsregisteret bidreg til synlegheit og informasjonsdeling.

I Miljøløftet er nesten alle vilkårsparkeringar registrert i parkeringsregisteret. «Opne» parkeringar treng ikkje å vere registrert i parkeringsregisteret; det oppmodast likevel til å syte for at så mange parkeringsareal som mogleg er registrert.

Oppmerka parkeringsareal

84 % av parkeringane er registrert med tilstrekkeleg god oppmerking. Tilstrekkeleg oppmerking er eit minstekrav av omsyn til trafikktryggleik og brukarar. Partane bør prioritere oppmerking av parkeringsareal.

Tilstrekkeleg belysning

84 % av parkeringane er registrert med tilstrekkeleg god belysning. Likt oppmerking er tilstrekkeleg belysning ein viktig føresetnad for drifta av innfartsparkeringsplassar. Partane bør prioritere å syte for tilstrekkeleg belysning.

Skildra på Skyss sine nettsider og integrert i kart i reise-app

I dag er det berre innfartsparkeringar med parkeringskontroll gjennom Skyss som er godt synlege på nettsidene til Skyss. Av innfartsparkeringane elles er dei fleste lista opp i eit punktliste ein kan trykke seg vidare gjennom.

Informasjon om tilbodet er eit relativt sett lite kostnads- og ressurskrevjande tiltak. Alle offisielle Miljøløftet-innfartsparkeringar bør vere lett tilgjengelege og synlege digitalt. I tilleggsnotatet heiter det at «Alle innfartsparkeringar bør vere oppdaterte på nettsida til Skyss og integrert i kartet til reise-appen».

Parkeringsareal er synlege i kartet til appen, men ikkje integrert som reiseløysing eller godt søkbare.

Tilgjengeleg informasjon om tilknytt kollektivtilbod

Det er per i dag lite fysisk informasjon om tilknytt kollektivtilbod ved innfartsparkeringsplassane. I hovudsak er vurderinga likevel at det er relativt lett å navigere frå innfartsparkering til kollektivtilbod ved dei fleste plassane.

Sykkelparkering

Det er per i dag registrert sykkelparkering på om lag 41 % av innfartsparkeringane. Utforminga av sykkelparkering varierer frå enkle stativ til trygg sykkelparkering der sykkel låsast inne i sykkelboks. Sykkelparkering kan vere ei areal- og kostnadseffektiv måte å auke dekningsområdet parkeringane. Det er per i dag ei utfordring med lågt og ustabilt belegg ved sykkelparkeringane.

Leskur på tilknytt haldeplass

94 % av tilknytte haldeplassar har leskur. Dei to unntaka, Strusshamnskiftet og Fjell festning, har leskur på den eine sida av vegen. Begge desse manglar leskur på veg ut frå byen. Ein må anta at dei då går rett til bil, og det manglande leskuret vil ikkje ha særleg negativ verknad på funksjonen som innfartsparkering.

Kategori B

Ladeplassar

Om lag 31 % av «Kategori B»-parkeringane har ladeplassar. Parkeringsforskrifta legg opp til at vilkårsarkering som hovudregel skal tilby lading

Skilta med Skyss-skilt

Installering av informasjonsskilt frå Skyss bidreg til synlegheit og styrkjer koplinga mellom parkeringa og kollektivtransporten.

Dedikerte plassar til samkøyring

Samkøyring kan ha positive synergieffektar med innfartsparkering. Dei fleste parkerande ved innfartsparkering køyrer aleine til parkeringa. Om ein lukkast med å få fleire inn i kvar bil, vil det kunne redusere trafikk og frigjere plass.

Per i dag er det ikkje registrert dedikerte plassar til samkøyring ved innfartsparkeringar i Miljøløftet-regi.

Kategori A

Skilt på hovudveg

Det er per i dag ikkje registrert skilt frå hovudveg til innfartsparkering. Skilt frå hovudvegen vil auke synlegheita til parkeringane, men kan vere forstyrrande for bilistar og utfordre trafikktryggleik.

Figur 1: Skilt 552 med underskilt 807.3

Venterom

Venterom er i hovudsak tilknytt overgang til båt og tog. Det er ingen A-parkeringar som har buss som hovudtransportmiddel med venterom. Dei største parkeringane som ikkje er tilknytt terminal kan ha trong for utvida leskurkapasitet, men venterom vurderast per i dag som for ambisiøst.

4.2. Parkeringskontroll

Tilleggsnotatet etablerer følgjande prinsipp for parkeringskontroll:

- Som hovudregel bør det vere parkeringskontroll ved aktuelle innfartsparkeringar i byvekstområdet. Stadeigne forhold eller samfunnsøkonomiske prinsipp kan likevel føre til at ein etter vurdering vel å ikkje ha parkeringskontroll ved ei aktuell innfartsparkering.
- Partane søkjer som hovudregel å nytte Skyss sin gjeldande parkeringskontrollør. Skyss har høve til å reservere seg frå å gjennomføre parkeringskontroll etter eigne vurderingar.

Det vert tilrådd å etablere parkeringskontroll på følgjande parkeringsområde som ikkje har parkeringskontroll i dag:

- Flatøy terminal
- Frekhaug kai
- Knarvik ved Kvassnesvegen 15
- Endelausmarka
- Myrvollen

Parkeringskontroll kan vere avgrensa til å gjelde ulovleg parkering (som på HC-plass utan gyldig bevis) og gjensette objekt. Den kan òg omfatte kontroll av om parkerande har gyldig parkeringsbevis.

I tråd med tilleggnotatet til strategien bør den parkerande kunne få gyldig parkeringsbevis uavhengig av kva type kollektivbillett den parkerande har.

5. Tilrådde prioriteringar for vidare arbeid

Syte for at alle Miljøløftet-innfartsparkeringar er tilstrekkeleg oppmerka og opplyste

Eit minstekrav for parkeringane er at oppmerking og belysning er av ein standard som tek omsyn til tryggleik og brukarvennlegheit. Kvar av partane i Miljøløftet bør gjere ei vurdering av om standarden er tilstrekkeleg god ved innfartsparkeringar dei har ansvar for.

Syte for at aktuelle Miljøløftet-innfartsparkeringane er i tråd med parkeringsforskrifta for vilkårsparkering når det gjeld ladestasjonar

Partane i Miljøløftet bør syte for at tilrettelegging for lade plassar får tilstrekkeleg fokus i dei komande åra, anten gjennom installasjon av lade plassar eller søknader til SVV om dispensasjon.

Samla forvaltar partane i Miljøløftet ein omfattande parkeringsportefølje, og bør vurdere om det er stordriftsfordelar å hente i å gå saman ut i marknaden når ein skal etablere nye ladestasjonar.

Etablere parkeringskontroll i tråd med tilråding

Partane som driftar parkeringsområde der det er tilrådd med parkeringskontroll bør greie ut korleis ein kan gjennomføre parkeringskontrollen, og kva type kontroll det skal vere.